

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (descriptive research) เพื่อหาความสัมพันธ์โดยศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาและความฉลาดในครอบครัวของเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมีย

กลุ่มประชากรที่ศึกษานี้ เป็นมารดาของเด็กวัยก่อนเรียนโรค เบต้า ธาลัสซีเมีย ที่พบบุตรมารับการตรวจในแผนกผู้ป่วยเด็กโรคเลือด แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2536 ถึงเดือน มีนาคม 2537 จำนวน 40 ราย โดยเลือกประชากรตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ กล่าวคือ มารดามีบุตรอายุระหว่าง 3-6 ปี และป่วยเป็นโรคธาลัสซีเมีย เมเจอร์ ซึ่งได้รับการรักษาจากแพทย์มาแล้วอย่างน้อย 3 เดือน ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับบุตรป่วยและสามี เข้าใจและสื่อสารภาษาไทยได้ดี และยินดีเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการสัมภาษณ์กลุ่มประชากรตามแบบวัดความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมียและแบบวัดความฉลาดในครอบครัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและผู้ป่วยเด็ก แบบวัดความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมีย และแบบวัดความฉลาดในครอบครัว

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC หาค่าความถี่ ร้อยละของข้อมูลส่วนบุคคลของมารดาและผู้ป่วยเด็ก ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมีย ความฉลาดในครอบครัวและปัจจัยพื้นฐาน หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดา ความฉลาดในครอบครัวและปัจจัยพื้นฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมียอยู่ในระดับต่ำ ($M = 51.60$, $SD = 8.77$)

2. ความฉลาดในครอบครัวเด็กวัยก่อนเรียน โรคธาลัสซีเมียอยู่ในระดับสูง ($M = 169.13$, $SD = 20.30$)
3. ความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียน โรคธาลัสซีเมีย มีความสัมพันธ์ทางลบกับความฉลาดในครอบครัวโดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = -.3289$)
4. จำนวนปีที่ได้รับการศึกษาของมารดาและรายได้ของครอบครัวมีความสัมพันธ์ทางลบกับความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียน โรคธาลัสซีเมีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.0784$ และ $r = -.0792$ ตามลำดับ)
5. ระยะเวลาในการเจ็บป่วยของบุตรและจำนวนบุตรของครอบครัวไม่สัมพันธ์กับความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียน โรคธาลัสซีเมีย

ข้อจำกัดของการวิจัย

1. การสัมภาษณ์กลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้ใช้เวลานานถึง 30 นาที และบางครั้งมีบุตรมารบกวน อาจทำให้กลุ่มประชากรบางรายขาดสมาธิในการตอบคำถามซึ่งอาจจะมีผลต่อคำตอบได้
2. ในการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ อาจมีผลต่อคำตอบของกลุ่มประชากร โดยอาจทำให้กลุ่มประชากรตอบในสิ่งที่คาดว่าผู้วิจัยพอใจ หรือตอบในสิ่งที่สังคมยอมรับซึ่งไม่ตรงกับความเป็นจริงได้
3. การสัมภาษณ์ความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาและความฉลาดในครอบครัวในเวลาเดียวกันอาจทำให้การตอบคำถามในแต่ละชุดมีผลต่อกัน โดยผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้
4. เนื่องจากกลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้เลือกอย่างเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนดและสถานที่ศึกษาใช้เฉพาะหน่วยผู้ป่วยเด็ก โรคเลือด แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จึงไม่สามารถอ้างอิงผลการวิจัยไปถึงประชากรอื่น ๆ ได้

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความพร้อมในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียน โรคธาลัสซีเมียและความฉลาดในครอบครัวของเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมีย ซึ่งเป็นแนวทางในการวางแผนการพยาบาลเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มารดามีพฤติกรรมการดูแลบุตรวัยก่อนเรียนโรค

ธาลัสซีเมียได้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น และมีแนวทางในการวางแผนส่งเสริมความผาสุกในครอบครัวได้

2. ได้ข้อมูลที่เป็นแนวทางในการวางแผนการสอน นักศึกษาพยาบาลในเรื่องการพยาบาลผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมีย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ด้านปฏิบัติการพยาบาล

พยาบาลควรส่งเสริมความสามารถในการดูแลเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมียให้เพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดความพร่องในการดูแลบุตรของมารดาและเพื่อส่งเสริมความผาสุกในครอบครัว โดยใช้ระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้แก่มารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมีย ดำเนินการทั้งแบบรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยให้สอดคล้องกับความพร่องที่มารดามีหรือจัดทำเอกสารการดูแลบุตร ซึ่งจากผลการศึกษา พบว่า มารดามีความพร่องในการดูแลบุตรใน 5 เรื่อง ได้แก่ การป้องกันปริมาณเหล็กเพิ่มในร่างกายบุตร การตั้งความหวังเกี่ยวกับบุตร การให้บุตรออกกำลังกาย การพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการดูแลบุตรและการแสวงหาความรู้ในการดูแลบุตร โดยทั้งนี้พยาบาลควรทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ จัดกลุ่มให้มารดาได้พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ เพื่อหาแนวทางร่วมกัน ในการพัฒนาความสามารถในการดูแลบุตรและแก้ไขข้อบกพร่องในการดูแลบุตร สอนมารดาเป็นกลุ่มพร้อมทั้งแจกเอกสารประกอบการสอนในเรื่องอาหารและการออกกำลังกายสำหรับผู้ป่วยเด็กโรคธาลัสซีเมีย รวมทั้งชี้แนะแหล่งความรู้แก่มารดา เพื่อพัฒนาความสามารถในการดูแลบุตร สนับสนุนทางด้านจิตสังคมแก่มารดา โดยจัดเวลาเฉพาะให้มารดาได้พบเพื่อพูดคุยหรือปรึกษาพยาบาลเป็นรายบุคคล

ด้านการวิจัย

ควรศึกษาความพร่องในการดูแลบุตรของมารดาเด็กวัยก่อนเรียนโรคธาลัสซีเมียโดยการสุ่มตัวอย่างในหลายสถาบัน เพื่อจะได้สรุปอ้างอิงผลการศึกษาได้มากขึ้น หรือศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพร่องในการดูแลบุตรของมารดาและความผาสุกในครอบครัวในผู้ป่วยเด็กโรคเรื้อรังอื่น ๆ เช่น โรคเบาหวาน โรคไต ฯลฯ เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนช่วยเหลือให้มารดาสามารถดูแลบุตรป่วยโรคเรื้อรังได้อย่างเหมาะสมต่อไป